AH 694
2026Z23121

Antwoord van staatssecretaris Eerenberg (Financiën), mede namens de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen19 november 2026)

Vraag 1
Bent u bekend met de betreffende uitzending van Buitenhof en de publicatie in het NRC? 1) 2)

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Bent u het eens met het geschetste (mogelijke) verlies aan inkomsten van de overheid als gevolg van deze bezuiniging?

Antwoord 2

Ik ben het eens met de stelling dat forse taakstellingen op toezicht en invordering bij de Belastingdienst zouden kunnen leiden tot minder belastingopbrengsten wanneer deze niet kunnen worden ingevuld door efficiencymaatregelen.

Zoals ik uw Kamer heb laat weten in de bijlage bij de stand-van-zakenbrief van 1 september 2026 en in de schriftelijke beantwoording van de vragen die zijn gesteld tijdens het WGO Belastingplan 2027, vult de Belastingdienst de taakstelling tot in ieder geval 2030 in langs een drietal lijnen: digitalisering (waaronder AI), vereenvoudiging van wet- en regelgeving en het verlagen van materiële uitgaven en efficiënter werken. Daarmee geeft de Belastingdienst invulling aan de taakstelling op een wijze die de gevolgen voor de primaire processen invordering en toezicht zoveel mogelijk beperkt. Het plan na 2030 wordt nog vormgegeven. Daarbij merk ik op dat er grenzen zitten aan wat met efficiëntie en vereenvoudigingen aan besparingen gerealiseerd kan worden. Voor het vervolg zullen daarom ook andere keuzes moeten worden gemaakt. Wanneer deze nadere invulling van de taakstelling effecten blijkt te hebben op de dienstverlening of de handhaving, zal het kabinet dit tijdig aan uw Kamer laten weten. Efficiencymaatregelen hebben immers ook consequenties, bijvoorbeeld voor (het aantal) medewerkers. Ik zie in dit geheel ook een gezamenlijke rol met u als wetgever, bijvoorbeeld op het gebied van vereenvoudiging van wet- en regelgeving.

Vraag 3

In 2024 constateerde de Algemene Rekenkamer reeds dat de belastingdienst tenminste 1000 fte te kort kwam voor het uitvoeren van alle controlewerkzaamheden. Komt deze bezuiniging daar bovenop? Hoeveel fte aan controlecapaciteit gaat met deze extra bezuiniging verloren?

Antwoord 3

Het aantal van 1000 fte tekort in de keten Inning en Betalingsverkeer van de Belastingdienst is genoemd in het rapport 'Focus op coronabelastingschulden' van de Algemene Rekenkamer van februari 2024[1]. Het genoemde aantal was een benadering van het aantal fte om het totale werkaanbod tegelijk af te handelen, hetgeen niet mogelijk is. Er is namelijk sprake van achterstand in de invordering door de disbalans tussen het werkaanbod en de beschikbare capaciteit. Omdat de Belastingdienst is gehouden binnen zijn begroting te blijven en de capaciteit op die begroting is afgestemd, is sprake van prioritering van werkzaamheden. Ik heb de Belastingdienst gevraagd om te bezien of er opties zijn om de invordering te verbeteren en als die er zijn deze uit te werken, inclusief bijbehorende kosten. Ik zal uw Kamer bij het Jaarplan Belastingdienst 2027 nader informeren.

Vraag 4
Waarom is er gekozen voor het doorsluizen van deze bezuiniging naar de belastingdienst terwijl de overheid juist zit te springen om extra inkomsten? Immers, minder controle leidt toch ook tot minder inkomsten?

Antwoord 4

In het Regeerakkoord "Aan de slag, bouwen aan een beter Nederland"[2] is opgenomen dat de overheid is gegroeid en de productiviteitsgroei daarbij is achtergebleven. Het kabinet acht het mogelijk om binnen de overheid efficiënter en effectiever te werken. Dit is een overheidsbrede opgave, waar ook de Belastingdienst aan bijdraagt. In antwoord 2 licht ik verder toe dat ondanks de taakstelling, het toezicht op niveau blijft.

Vraag 5
Is deze bezuiniging ter advisering ook voorgelegd aan de Raad van State en Centraal Planbureau (CPB)?

Antwoord 5

De begrotingsstaat van het ministerie van Financiën is, net als bij alle wetsvoorstellen, voorafgaand aan de behandeling door uw Kamer ter advies voorgelegd aan de Raad van State. Begrotingsstaten worden niet ter advies voorgelegd aan het Centraal Planbureau.

---

[1] Focus op coronabelastingschulden | Algemene Rekenkamer.
[2] Aan de slag - Coalitieakkoord 2026-2030 | Kabinetsformatie

Vraag 6
Is het bij de regering bekend dat 50PLUS in haar tegenbegroting van 2019 dit vraagstuk heeft voorgelegd aan het CPB (ex-ante budgettaire effecten tegenbegroting 50PLUS van 19 september 2018)? Is het u bekend dat het CPB op grond van de toen geldende uitgangspunten heeft geconcludeerd dat (extra) uitgaven aan controle op naleving, tot extra inkomsten van vergelijkbare omvang leidt? Deelt u de observatie dat, volgens dit uitgangspunt, een bezuiniging dus ook spiegelbeeldig zal leiden tot minder inkomsten van vergelijkbare omvang? Dan is er de facto toch helemaal geen financiële logica om tot een dergelijke bezuiniging over te gaan? Zijn de modelmatige uitgangspunten van het CPB, sinds 2019 op dit punt formeel aangepast of niet?

Antwoord 6

De observatie dat een taakstelling spiegelbeeldig leidt tot minder inkomsten van vergelijkbare omvang deel ik niet. De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in de Voortgangsbrief Slagvaardige Overheid[3] toegelicht dat we zorgen voor een eenvoudigere en slimmere overheid die mede daardoor ook kleiner kan worden. We schrappen regels en herzien ingewikkelde stelsels. We maken de Rijksdienst productiever door te zorgen voor efficiëntere bedrijfsvoering en de inzet van AI. Het kabinet zal in het eerste kwartaal van 2027 komen met ambitieuze doelstellingen en besparingsplannen over hoe AI kan worden ingezet voor vereenvoudiging, dienstverlening en productiviteit. In het licht hiervan de taakstelling bij de Belastingdienst ingevuld door digitalisering (waaronder AI), vereenvoudiging van wet- en regelgeving en het verlagen van materiële uitgaven en efficiënter werken. Daarbij wil ik graag benadrukken dat de Belastingdienst invulling geeft aan de taakstelling op een wijze die de gevolgen voor de primaire processen invordering en toezicht zoveel mogelijk beperkt, zoals onder antwoord 2 toegelicht.

In de Startnotitie Keuzes in Kaart 2027-2030[4] heeft het CPB in paragraaf 4.9 aangegeven bij een (netto-)apparaatskorting op de Belastingdienst geen rekening te houden met een negatief effect op de belastinginkomsten.

Vraag 7
Kunt u aangegeven waarom er wel of niet er sprake is van (toenemende) schending van het gelijkheidsbeginsel (artikel 1 Grondwet), de beginsel tot handhaving (bestuursrecht) en het legaliteitsbeginsel (artikel 104 Grondwet) op het moment de invorderende en controlerende taak onvoldoende wordt uitgevoerd?

Antwoord 7

Er is geen sprake van (toenemende) schending van de genoemde beginselen, omdat de taakuitvoering van de Belastingdienst nog steeds naar behoren

[3] Brief aan Parlement - Voortgangsbrief Slagvaardige Overheid
[4] Startnotitie Keuzes in Kaart 2027 - 2030 | CPB Website

plaatsvindt. Deze taakuitvoering wordt met prestatie-indicatoren gevolgd die jaarlijks in het jaarverslag en de jaarrapportage Belastingdienst zijn opgenomen. Deze prestatie-indicatoren komen uit de begroting van het ministerie van Financiën en Nationale Schuld (IX) en tonen het algemeen functioneren van de Belastingdienst. Uit deze indicatoren blijkt dat de Belastingdienst de afgelopen jaren over het algemeen verbeteringen heeft laten zien, onder andere voor het adequaat behandelen van burgers en bedrijven en het op gepaste wijze corrigerend optreden bij niet-naleving.

1) Buitenhof d.d. 11 oktober 2026
2) NRC, 15 oktober 2026, 'Kabinet bezuinigt fors meer op de Belastingdienst, terwijl die door personeelsgebrek al miljarden niet kan innen' (www.nrc.nl/nieuws/2026/10/15/kabinet-bezuinigt-fors-meer-op-de-belastingdienst-terwijl-die-doorpersoneelsgebrek-al-miljarden-niet-kan-innen-a4939016)